

viewede personer. De 15 kvinder rubriceres i konjunkturudviklingens lys, som førkrigsgenerationen, krigens børn, højkonjunktorens børn og krisens børn. Det understreges, at interviewmetoden er baseret på interviewerens selvforståelse og faglige ballast i dialog med respondentens personlige profil. Afhandlingens empiriske del er svag. Udvalgsmetoden giver ingen tillid til, at noget dokumentationsgrundlag sikres endsige noget verifikationsgrundlag. Det er en journalistisk metode, og værdien af udsagnene er af underholdningsmæssig karakter. Og det er da ganske morsomt at læse om Anna, Jytte, Vibeke og Lisbeth. Analysemetoden er på mode blandt kredse af sociologer, men der må advares mod, at den bliver inddraget i geografiens videnskabelige verden. Bogen er skrevet på et dansk præg af fremmedord, og den er overordentlig rigeligt forsynet med lange citater. Den er sparsomt forsynet med tabeller, diagrammer og sort-hvide fotos, og den er yderst sparsomt forsynet med kort. Det er mærkeligt, at en geograf kan udarbejde en disputats uden at forsyne den med et omfattende og originalt kortmateriale. Afhandlingen demonstrerer, at i hvert fald dele af geografien ved Roskilde Universitetscenter har forladt fagets dyrkede marker, passeret dets overdrev og er endt ude i en kritisabel skov bevokset med sociologiens, antropologiens, etnografiens og filosofiens træer. En disputats med den præsenterede fagprofil og det metodemæssige tilsnit ville ikke blive antaget ved Københavns Universitets Geografiske Institut. Det rummer et problem for faget, men om problemet findes ved Københavns Universitet eller ved Roskilde Universitetscenter kan formentlig diskuteres.

Christian Wichmann Matthiessen

Geographic information systems, spatial modelling and policy evaluation. M.M. Fischer & P. Nijkamp (eds.).

Springer, Berlin 1993. XI, 280 s., ill. 25 cm. DEM 160,-.

Bogen fremstår som en noget heterogen samling af bidrag (overvejende fra USA og UK), der på forskellig måde behandler integration af geografiske informationssystemer (gis) og rumlige modeller. Hovedsynsvinklen er, at udviklingen går mod en styrkelse af gis' funktion som "rumligt"

beslutningsstøttesystem, dvs. som et redskab til prognoser & scenario-opstilling, konsekvensanalyser, og "policy design". I denne sammenhæng anses det for nødvendigt at forbedre mulighederne for rumlig analyse og modellering samt at forøge intelligensen og de statistiske muligheder i fremtidige GIS. Bidragene strækker sig fra generelle teoretiske betragtninger over teknisk-specifikke problemfelter til enkelte konkrete anvendelser. Bl.a. behandles artificial intelligence & gis (nedtoning af ekspertsystemer, optoning af heuristiske søgemetoder), fuzzy logic, neurale netværk, identifikation af relevant rumlig statistik, dynamisk modellering, samt rumlig analyse indenfor by- og regional planlægning. Bogen behandler et felt, der er relativt nyt og meget aktuelt. Den forsøger at fastlægge et grundlag for videre arbejde men mangler klare eksempler, der kan belyse anvendelsesmulighederne for de mange interessante overvejelser. Dele af bogen kan læses som et bidrag til en relevant diskussion om gis' potentialer og rolle indenfor geografien. Flere bidrag giver således nye vinkler på begreberne gis, rumlig analyse, rumlig modellering mv.

Lasse Møller-Jensen

Analysis of Agricultural Energy Systems. R.M. Peart & R.C. Brook (eds.). - (Energy in world agriculture; 5).

Elsevier, Amsterdam 1992. XVII, 393 s., ill., 31 cm. USD 217,-.

Bogen er bind 5 i en serie, der beskæftiger sig med aspekter af landbrugsproduktionens energiforsyning og -forbrug. Den fokuserer specielt på anvendelse af computer-modeller til analyse af energisystemer, idet flertallet af bidragene præsenterer én eller anden form for simulations-, optimerings- eller beslutningsstøtte-model. Andre bind i serien beskæftiger sig med brug af energi i forskellige produktionsgrene og til forskellige formål. I konsekvens af 'energikriserne' publiceredes gennem 70'erne en lang række studier af energistrømme i landbrugssystemer, stærkt inspireret af 'systemøkologiske' tankegange. Siden er interessen for de generelle økologiske aspekter af energi-omsætningen i landbruget tilsyneladende reduceret og erstattet af langt mere teknisk/praktisk orienteret forsknings- og udviklingsarbejde, som det denne bog repræsenterer. Metodisk er det interessant at konstatere,

hvordan interessen samler sig om 'ekspert-' eller 'videns-baserede systemer', selv om klassiske metoder, såsom lineær programmering, stadig optræder. Samlet må det vel siges, at bogen indeholder værdifuldt landbrugsteknisk materiale, såvel som en demonstration af udviklingen inden for matematisk modellering af energisystemer, men den indeholder relativt lidt af generel økologisk interesse.

Kjeld Rasmussen

The cultural landscape during 6000 years in southern Sweden. The Ystad Project. B.E. Berglund (ed.). - (Ecological bulletins; 41).

Munksgaard, København 1991. 495 s., ill., 27 cm. DKK 700,- excl. moms.

Gennem otte år har en tværfaglig gruppe af arkæologer, historikere, geologer, geografer og økologer arbejdet med det såkaldte Ystadsprojekt. Med fælles regionalt afsæt har de forskellige deltagere bidraget med deres fagspecifikke komponenter til en detaljeret analyse af kulturlandskabet og dets udvikling gennem de seneste 6000 år. Tværfagligt samarbejde er dyrt og tidskrævende, og ambitiøse arbejder som det forliggende er derfor sjældne. Det er alene af den grund en værdifuld materialesamling, som man får præsenteret i bogen. På bogens 500 sider bliver man ført gennem både introduktion til arbejdet, resultater fra analyserne og methodediskussioner samt en perspektivering af landskabsanalyser som den præsenterede. Bogen er interessant læsning, men måske endnu mere interessant som opslagsværk for dem, der arbejder med tilsvarende problemstillinger og ønsker andre cases at relatere deres resultater til. Den detaljerede dokumentation og de fuldstændige referencer til Ystad-projektets samlede publikationer giver læseren godt indblik i materiale og metoder. Bogen inspirerer til at gå i gang med tilsvarende arbejder i andre regioner. Men den understreger også, at det ikke er problemfrit, når forfatterne beretter om de endog meget store midler, som har været en nødvendig forudsætning for det tværfaglige arbejde. Det er ikke første gang, det fremhæves, at tværfaglighed er utroligt givende og nødvendigt i landskabsøkologiske sammenhænge - men at det også er kostbart. Kostbar er bogen desværre også, det er en skam, for det vil næppe gøre det